

Газовой промышленности өслтин хаалгы

Химическ промышленностин делгрлтиг түргдүлхн густ КПСС-н ЦК-н майск Пленумин тавсн төрнүг күцәхд газовой индустрий эрки чинртә болхмн.

СССР-н Министрмүдин Советд бәädг. газовой промышленностин ах управленә начальник А. К. Кортунов, мана орн-нутгт эврә газовой индустрии өслтин хаалгын тускар, ТАСС-н корреспондентлә кесн күүндвртән иигдж келв:

— Мана орн-нутгт нефть гардг районд, түрүн болдж тегәд, Куйбышевск областьд, Татарск болн Башкирск АССР-т бәäh газла әдл ик. байн газ нарт делкәд нань альд чигн уга. Зугл эн гурвхн районас гардг дахуль газмудас 290 миньгь шаху тонн полиэтилен, 500 миньгь шаху тонн синтетическ спирт, 120 миньгь гар тонн синтетическ каучук кедж гаргьджд болхмн.

Газиг синтетическ сырьё кедж олзлсна ашд, органическ синтезин күчтә гидг промышленность бүрдәхд өргн хаалгынь секджд өгчәнә. Терүг тоолдж, СССР-н газин Ах управлень орн-нутгин ик болгч химическ комбинатсиг газар тетклгынг түргдүлхн төлә күцәх кесг төрмүд темдглв. Эн джиллин бийднъ Лисичанск, Сталиногорск, Невинномысск, Стерлитамак, нань чигн балгьседуд тал магистральн газопровод кегдхмн. Советск Союзин европейск аньгин, Уралин, Закавказин, Среднъ Азин, нань чигн экономическ райодиг теткгч магистральн газопроводс ик олар кегддждәнә.

Научн-шиндждлгнә организаци газрин газиг химическ эдбод келгнә шин эв-аргьс олдж гаргьдждана. Газрин газас формалин гаргьджд авад искәдг шин аргь олгдв. Шин газобензинә заводе тосххар темдглгдв. Орн-нутгт ода 60 миньгын тонн шалдрулсн газмуд гаргьгддг болхла, 1965 джилд тиим газмудин то дөрвн сай шаху тонн күрч гаргьгдхмн. Газовой конденсат гаргьджд авх агъуик аргь Кубаня, Азербайджана, Украинә, Коми АССР-н промыслмүдт бәәнә. Химическ продукт кехд эн айта гидг сырьё мөн.

Одахи Бухаран (Узбекистан) районд, эвранны корнъгарин числшо ик газрин ик газ баах орм олденъ газовой промышленностьд әмтнн ик гидг уршгта йовдл болемн. Сибирин газрин зөөр, үнднъ келхд, әкджд көндәгдәд уга, энүг шинкән әкджд хәәдждәнә. Сибирьт бас газ бәähнъ олден бәәнә.

Өөрхн джилмүдт газовой промышленности делгрлтиг икәр түргдүлхәр темдглгдждәнә. СССР-т газ гаргьджд авлгын ода 15 джил болад, джилдән 270-320 миллиард тонн күрх зөвтә.

Өөрхн джилмүдт 25 миньгь гар километр магистральн газопровод тосхгдхмн, орн-нутгин экономическ эрки чинртә райодиг эдн газар теткхмн. Узбекск ССР-н Бухаро-Хивинск районас, Иджлин көвәггәс болн Коми АССР-с Уралур татгдсн. Ставропольск болн Восточн Украинәс Донбассур болн Приднепровск тал татгдсн газопроводин шин хаалгьс удл уга мана орн-нутгин карт деер темдглгдхмн. Бухарас Урал ордж хойр «сутцин» татгдхмн, терүнә нег-негнъ утдан 2 миньгь гар километр болхмн. Дашавас татгдсн газопровод Минск тал, Ленинград тал, терүнәсн Вильнюс болн Рига балгьсд тал салдж гарад — кесг зун километр тәвгдхмн; Краснодарск краяс—Амвросиевк, Макеевк, Енакнев, Славянск, Донбассин нань чигн балгьсдур газопровод одхмн. Хойрдгч «сутцнъ»—Щебелинкәс Днепропетровскур, цаарлад, Кривой Рог болн Одесс күрхмн. Бухаран газрин газас Самаркандур болн Ташкентүр, Бакуггәс — Тбилисүр болн Ерванүр, Иджл көвән газ гардг ормас — Горький балгьснур магистральс кегдхмн.

1965 джил күртл газиг холд транспортировк келгнъ, кирцхд, арвн холван өсхмн.

(ТАСС).